

G E H E I M

STRIJD IN DE EVC PRO EN CONTRA PARTIJBESTUUR CPN.

S a m e n v a t t i n g

De "ledenbrief" die het verbondsbestuur der EVC op 17 februari jl. in zee deed gaan, heeft een uitwerking gehad als de befaamde knuppel in het hoenderhok. Sommige bondsbesturen weigerden dit stuk aan hun leden door te zenden. De bondsraad van de ABWB en de ABHM eisten het aftreden van REUTER en BRANDSEN en bijeenroeping van een buitengewoon congres. Begin maart slo-ten zich ook de ABT, ATEK en BLZ met meerderheid van stemmen bij deze eisen aan.

In Rotterdam sprak het bestuur van de plaatselijke centra-
le der EVC zich eveneens tegen REUTER c.s. uit.

De afdeling Rotterdam van "De Metaal", dat het hoofdbes-
tuur de doorzending van de ledenbrief kwalijk nam, deed in ge-
lijke zin van zich horen. Het hoofdbestuur van "De Metaal" te
Amsterdam heeft getracht deze ontwikkeling door direct ingrij-
pen te stuiten. Toen tijdens een ledenvergadering te Rotterdam
toch een motie van wantrouwen tegen het landelijk secretariaat
van "De Metaal" werd aangenomen, reageerde dit - op 1 maart -
met het "buiten de organisatie plaatsen" van 6 Rotterdamse be-
stuursleden, onder wie 2 hoofdbestuurders.

Het partijbestuur der CPN heeft daarop de laatstgenoemden
en een aantal partijgangers in de bondsraad van "De Metaal" van
gedetailleerde instructies voorzien. De 2 Rotterdamse hoofdbes-
tuurders, tezamen met een 24-tal bondsraadsleden, maakten op
8 maart een hoofdbestuursvergadering van "De Metaal" onmogelijk
en riepen voor 9 maart een bondsraadsvergadering bijeen. In die
bijeenkomst werd besloten de 3 dagelijkse bestuurders van "De
Metaal" te schorsen en op 16 maart in hun plaats 3 andere be-
stuurders te kiezen.

De strijd om de leiding in de EVC gaat thans tussen de le-
den die het partijbestuur van de CPN trouw bleven en een aantal
afvalligen anderzijds. Daar de eerstgenoemden het gehele appa-
raat van de CPN achter zich hebben en de "oppositie", naar in-

Behoort bij schijven no. 443.914

- 2 -

GEHEIM

middels gebleken is, slechts op de daadwerkelijke steun van een betrekkelijk klein aantal leden kan rekenen, lijkt het wel zeker dat deze strijd zeer binnenkort in het voordeel van de CPN beslecht zal worden.

maart 1958.

G E H E I M

STRIJD IN DE EVC PRO EN CONTRA PARTIJBESTUUR CPN.

De EVC-ledenbrief.

Als reactie op de tegen REUTER c.s. gerichte "verklaring" der CPN - verschenen in "De Waarheid" van 8 februari jl. - besloot het verbondsbestuur der EVC in zijn bijeenkomst van 13 februari over te gaan tot opstelling van een "ledenbrief". Daarin verdedigt het verbondsbestuur zich tegen wat het noemt: "een groot aantal beweringen" die sedert enige maanden over de leiding der EVC worden rondgestrooid.

Echter, niet alle verbondsbestuurders hebben zich met deze stellingname kunnen verenigen. Drie hunner: W. HARTOG (ABWB), H. SCHUUR (BLZ) en F. MEIS (ABT), verzetten zich tegen het voor-nemen van de meerderheid in het verbondsbestuur.

De ledenbrief is op 17 februari ter verspreiding toege-zonden aan de hoofdbesturen der bij de EVC aangesloten bedrijfs-bonden.

Enige dagen nadien bleek, dat enkele hoofdbesturen bezwa-ren maakten tegen doorzending van de brief aan hun leden.

Reacties op de ledenbrief.

De bondsraad van de ABWB vergaderde op 22 februari. Ook de bondsraad van de ABHM kwam omstreeks die datum bijeen. Zij kwamen tot ongeveer gelijklopende conclusies, zoals "De Waarheid" van 25 en 26 februari jl. meldde. In het kort resulterende hun stellingname in een eis tot aftreden van REUTER en BRANDSEN en tot de bijeenroeping van een buitengewoon EVC-congres. De ABHM besloot voorts de ledenbrief n i e t door te zenden. De ABWB drukte zich op dit punt als volgt uit: "de brief kan niet zonder meer aan de leden worden verstrekt".

Ter bespreking van deze zaak kwam het verbondsbestuur der EVC weer bijeen op 25 februari. In een door het secretariaat ter tafel gebrachte verklaring stelt het verbondsbestuur vast dat de ledenbrief door de meeste EVC-ers met grote instemming

is ontvangen. Het keurt de houding van het ABWB-secretariaat scherp af en beschouwt W. HARTOG als inspirator daarvan. Het verbondsbestuur - zo vervolgt de verklaring - is al vaak getuige geweest van diens destructieve optreden. Het besluit van de bondsraad van de ABWB om de ledenbrief niet aan de leden door te zenden, is een gevolg van de onjuiste voorlichting van W. HARTOG. Het verbondsbestuur doet een klemmend beroep op de betrokken bestuurders de eenheid niet langer in gevaar te brengen.

Deze verklaring werd aangenomen met 9 stemmen tegen 4. De tegenstemmers waren: W. HARTOG, Annie VERPLAK (ATEK), C.F. HELMERS (ABHM) en F. MEIS (ABT). H. SCHUUR van de BLZ die stellig ook zou hebben tegengestemd was afwezig.

De ABWB wenste de ledenbrief dus niet "zonder meer" door te zenden. Inmiddels heeft deze bond hier iets op gevonden. Het jongste nummer van zijn orgaan "Wij Bouwen" (van 3 maart) is namelijk geheel aan de "cause célèbre" gewijd. De ledenbrief staat hier in een klein lettertype afgedrukt, voorzien van vernietigend commentaar in het gebruikelijke lettertype.

Men leest in dit blad ook dat de afdelingen der ABWB te Haarlem, Zaandam en Rotterdam reeds hun vertrouwen in het hoofdbestuur hebben uitgesproken. Eveneens publiceert het ABWB-orgaan de reacties van de bondsraad der ABHM (zoals bovenvermeld) en overeenkomstige geluiden van een ledenvergadering dd. 26 februari van de ATEK, afdeling Amsterdam.

In twee afzonderlijke artikelen, ondertekend door ABWB-bestuurders, worden REUTER en BRANDSEN extra op de korrel genomen: hun wordt nogmaals uitdrukkelijk verweten, dat zij inzake het oprichten van actie-comité's (zoals in het concrete geval van de Haagse bouwvakarbeiders) blijk gaven van defaitisme en streven naar "neutraliteit".

Duidelijke- en voor de opstellers weinig goeds belovende - reacties op de ledenbrief kwamen ook van de kant van de EVC te Rotterdam.

Het zag er aanvankelijk naar uit, dat de meeste gesalarieerde bestuurders der EVC aldaar zich na de CPN-verklaring van 8 februari achter REUTER en BRANDSEN zouden scharen.

De ontvangst van de ledenbrief, op 17 februari jl. heeft de weegschaal echter naar de andere zijde doen doorslaan.

Het dagelijks bestuur van de plaatselijke centrale kwam op 18 februari in spoedvergadering bijeen. De aanwezigen waren, op één na, van oordeel dat REUTER en BRANDSEN een "persoonlijke aangelegenheid" door middel van deze ledenbrief en met geld van de EVC wilden uitvechten. Hierover toonden zij zich zo verontwaardigd, dat zij radicaal naar het standpunt van de partij omzwaaiden. De enige die hierin niet meeging, was A.P.HENDRIKS, landelijk penningmeester van "De Metaal".

"De Metaal"-Rotterdam anti landelijk secretariaat.

Het bestuur van de Rotterdamse afdeling van "De Metaal" schreef voor 27 februari een ledenvergadering uit. De agenda vermeldde een motie van wantrouwen tegen REUTER, BRANDSEN en de voorzitter en secretaris van "De Metaal", A.N.v.d. BROEK en J. BUSSINK.

Het hoofdbestuur van "De Metaal" heeft geprobeerd te voorkomen, dat deze vergadering zou doorgaan. Aan de ongeveer 500 leden te Rotterdam zond het een gestencild schrijven, waarin het opwekte de bijeenkomst n i e t te bezoeken. Het hoofdbestuur suggereerde dat het plan tot uitrangeren van sommige bondsbestuurders zijn oorsprong vond in aanwijzingen van Paul de GROOT, zoals vervat in diens recente artikelen-reeks in "De Waarheid". Over de bedoelde EVC-bestuurders schreef hij o.m. : "Hoe sneller deze groep buiten staat zal worden gesteld om nog meer schade aan te richten, des te beter zal het voor de verwezenlijking van de eenheid van actie zijn".

De vergadering is echter toch gehouden en werd bezocht door 35 leden, een meer dan normaal aantal voor dergelijke bijeenkomsten. De bovenvermelde motie werd aangenomen en HENDRIKS werd buiten de deur gezet.

Hierop verzond het hoofdbestuur van "De Metaal" opnieuw een circulaire aan de Rotterdamse leden, gedateerd 1 maart. Daarin wordt gezegd, dat een zestal afdelingsbestuurders zich door hun handelingen "buiten de organisatie hebben geplaatst en zichzelf van het lidmaatschap van de bond hebben beroofd".

(Onder hen zijn 2 hoofdbestuurders, nl. G. STERKMAN en L. de KRUIS en 3 bondsraadsleden).

Aan het afdelingsbestuur wordt ook nog verweten de contributie niet, als gebruikelijk, aan bondspenningmeester HENDRIKS te hebben afgedragen. Het hoofdbestuur verzekert tenslotte doende te zijn een nieuw bestuur voor Rotterdam te vormen.

Op 4 maart werd de toegang tot het EVC-gebouw te Rotterdam aan BUSSINK en HENDRIKS ontzegd. Van de kant van het plaatselijk EVC-bestuur werd verklaard dat ook REUTER en BRANDSEN geen toegang meer konden krijgen.

"De Waarheid" van 5 maart plaatste een ingezonden stuk van G. STERKMAN, die daarin een boekje opendoet over de inmenging van het secretariaat van "De Metaal" in de Rotterdamse organisatie en verder verklaart, evenmin als de andere bestuurders, zijn roeyement te erkennen.

Rol van "De Waarheid".

Overigens is "De Waarheid" niet achtergebleven systematisch publiciteit te verlenen aan "moties", door EVC-bonden tegen REUTER en BRANDSEN aangenomen. In het voorgaande werden daarvan reeds meerdere gevallen genoemd. Sedert 25 februari jl. is er tot de datum van afsluiting van dit rapport geen "Waarheid"-editie meer verschenen zonder dergelijke berichten.

Van woorden tot daden.

De 8e maart hebben de zaken een sensationele wending genomen. Op die dag kwam het hoofdbestuur van "De Metaal" in een zaaltje van "Krasnapolsky" te Amsterdam bijeen. Reeds vóór de opening van de vergadering protesteerden twee aanwezigen, H. COHEN RODRIQUES en P. BAKKER, tegen de afwezigheid van de Rotterdamse hoofdbestuurders G. STERKMAN en L. de KRUIS. Juist toen de vergadering geopend was, kwamen de beide laatstgenoemden binnen, tezamen met een 24-tal leden van de bondsraad. Zij eisten, onder bedreiging met geweld, bijeenroeping van de bondsraad op 9 maart. De voorzitter van "De Metaal", A.N.v.d. BROEK, schorste daarop de vergadering en zei dat deze in het kantoor van het verbondsbestuur der EVC aan de Vondelstraat zou worden voortgezet.

Hij vertrok hierna, vergezeld van 4 hoofdbestuurders. In de zaal bleven 7 hoofdbestuurders achter. Onder voorzitterschap van COHEN besloten laatstgenoemden de bondsraad voor de volgende dag bijeen te roepen. Een aantal bestuurders ging hierop als "voorbereidingscommissie" naar "Felix Meritis". Zij bleken daar te worden verwacht door H. VERHEY en F. DIAZ BAUSTE. De laatste gaf een aantal gedetailleerde instructies over de door de bondsraad te volgen gedragslijn. Ook zou de door P. BAKKER op 9-3-58 voor deze raad te houden inleiding gezamenlijk worden opgesteld.

Op 9 maart kwam de bondsraad bijeen. Aanwezig waren 6 hoofdbestuurders en 27 bondsraadsleden. Met algemene stemmen werd besloten de dagelijkse bestuurders van "De Metaal" (A.N. van den BROEK, J. BUSSINK en A.P. HENDRIKS) in hun functies te schorsen en op 16 maart a.s., tijdens een volgende bondsraadsvergadering, een nieuw secretariaat te kiezen, dat zou moeten functioneren tot aan een binnenkort bijeen te roepen buitengewoon congres. Ook keurde de bondsraad het concept van een "ledenbrief" goed (Zowel de inleiding van P. BAKKER als de "ledenbrief" waren door het partijbestuur opgesteld). Besloten werd tenslotte nog, dat het EVC-kantoor aan de Prinsengracht, waar het hoofdbestuur en de afdeling Amsterdam van "De Metaal" zetelen, door drie hoofdbestuurders zal worden bezet.

Aan de gebeurtenissen op 8 en 9 maart was een bespreking in CPN-verband te Den Haag voorafgegaan. Drie partijbestuurders spraken hier op 6 maart o.a. met de geroyeerde hoofdbestuurders uit Rotterdam over de te volgen tactiek ten aanzien van het opponerende secretariaat van "De Metaal". De partij zou er voor zorgen, zo werd gezegd, dat er voor 8 maart een 25-tal bondsraadsleden werd opgetrommeld. Ook werd bij deze gelegenheid reeds een interim-bestuur aangewezen. De zaken hebben zich dus inderdaad ontwikkeld zoals ze waren gepland.

Sterkte verhoudingen.

Het voorafgaande toont wel heel duidelijk aan dat het partijbestuur van de CPN alle beschikbare krachten heeft gemobiliseerd om een einde te maken aan het streven van een

aantal EVC-bestuurders zich te ontworstelen aan de greep van de CPN (en daarmee aan een eventuele opheffing van de EVC). Het is steeds zo geweest dat de actieve en leidende kern van de EVC-bonden bijna geheel uit partijleden bestond. Hoewel ook de oppositie uit deze gelederen voortkomt, hebben velen van hen door hun bedanken de banden met de partij doorgesneden. Enkele anderen, zoals REUTER en BRANDSEN, worden door de CPN-ers niet meer als partij-getrouwe communisten beschouwd en hebben ook in de EVC hun gezag uit dien hoofde grotendeels verloren. In feite gaat de strijd om de leiding in de EVC dus nu tussen de leden die het CPN-partijbestuur trouw bleven enerzijds, en een aantal afvalligen anderzijds. Eerstgenoemden hebben het gehele apparaat van de CPN achter zich (inclusief "De Waarheid"), de opposanten daarentegen kunnen slechts hopen op de inmiddels wel fictief gebleken steun van de niet-partijgangers in de EVC. Dezen vormen wel de overgrote meerderheid, doch zijn maar zelden tot vergaderbezoek te bewegen en nog minder tot ageren op het politieke vlak. De kwestie: meer of minder ingrijpen van de CPN in EVC-aangelegenheden bleek geen zaak waarvoor de niet-partijgangers warm waren te krijgen. Die niet-partijgangers in de EVC beschouwen overigens voor het merendeel de CPN óók als hun partij. Het is geen wonder dat de gemiddelde EVC-er de kwestie te ingewikkeld vindt om er zich het hoofd over te breken. Aan de andere kant worden de CPN-ers in de EVC doelbewust geleid en heeft de partij stof te over om de strijdlust van zijn volgelingen tegen REUTER c.s. op te wekken.

De situatie is momenteel zo, dat behalve "De Metaal" en de ABWB (de twee grootste bonden), ook de leiding van de ABHM, de ABT, de ATEK en de BLZ zich bij de meerderheid van stemmen tegen REUTER en BRANDSEN hebben uitgesproken. De dagelijkse bestuurders van de BNOP, die een duidelijke anti-CPN-koers hebben gevaren, schijnen nog vast op hun stoelen te zitten. In het hoofdbestuur hebben echter twee personen zitting, van wie verwacht kan worden dat zij een actie tegen hun voorzitter GROOT ROESSINK c.s. op touw zullen zetten. Ook de secretarissen van de Chevofa en van de Grafische staan nog achter REUTER c.s.

De overige, kleinere bonden zijn in het conflict van weinig betekenis. Wel werden reeds aanwijzingen verkregen, dat de CPN bezig is in een bond als de ANBZ de leden tegen het verbondsbestuur der EVC op te zetten.

De stand in het verbondsbestuur is nog 10 tegen 4 in het voordeel van de groep REUTER. In deze verhouding kan echter snel wijziging komen als sommige bonden er toe zouden overgaan hun hoofdbestuurders, die thans deel uitmaken van het verbondsbestuur, door anderen te vervangen. Volgens een uitlating van H. GORTZAK zou het partijbestuur der CPN voor alle bonden reeds nieuwe besturen hebben gevormd.

Waarschijnlijk zal binnen enkele maanden een EVC-congres worden bijeengeroepen. Het is niet gewaagd te veronderstellen dat dit congres geheel door van tevoren door de CPN geïnstrueerde personen zal worden beheerst.

maart 1958.